

U S T A W A

z dnia 28 marca 1958 r.

o zmianie przepisów o rentach i zaopatrzeniach.

Rozdział I.

Zmiana przepisów o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

Art. 1. W dekrety z dnia 25 czerwca 1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1956 r. Nr 43, poz. 200 i z 1958 r. Nr 2, poz. 6) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia nałożyć na zakłady pracy obowiązek wypłacania zatrudnionym rencistom świadczeń rentowych określając jednocześnie szczegółowe zasady i tryb postępowania w tych sprawach.”;

2) w art. 4 ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) pracownicy fizyczni i umysłowi zatrudnieni na podstawie umowy o pracę lub mianowania,”;

3) w art. 6 skreśla się wyrazy „i w zespołach formujących szkołę”;

4) w art. 7:

a) w ust. 1 na końcu kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy: „a ponadto okresy służby wojskowej zawodowej i nadterminowej pełnionej w Wojsku Polskim po dniu 1 listopada 1918 r. oraz okresy pełnienia mandatu posła na Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Do okresów zatrudnienia wymaganych do uzyskania renty starczej lub inwalidzkiej z tytułu inwalidztwa powstałego z innych przyczyn niż wypadek w zatrudnieniu lub choroba zawodowa nie zalicza się okresów zatrudnienia wykonywanego w wymiarze godzin niższym niż połowa obowiązującego w danym zawodzie wymiaru czasu pracy, z tym że w razie wykonywania kilku zatrudnień, bierze się pod uwagę łączny czas pracy tych zatrudnień.”;

c) dotychczasowe ust. 2, 3 i 4 otrzymują kolejną numerację 3, 4 i 5,

d) w ust. 4 wyrazy „w ust. 2” zastępuje się wyrazami „w ust. 3”;

5) w art. 8 ust. 1:

a) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) służby w polskich formacjach wojskowych za granicą w czasie od dnia 1 września 1939 r. do dnia 13 lutego 1946 r.”;

b) pkt 8 skreśla się.

c) w pkt 14 kropkę po wyrazach „udowodnionego dokumentami” zastępuje się przecinkiem,

d) dodaje się pkt 15 w brzmieniu:

„15) tajnego nauczania wykonywanego w czasie okupacji przez pracowników nauki i innych dydaktyznych pracowników szkół wyższych oraz przez nauczycieli, stwierdzonego zaświadczeniem właściwego organu administracji państwowej.”;

6) w art. 9 ust. 1 pkt 1 po wyrazach „pod ziemią” stawia się przecinek i dodaje się wyrazy: „na statkach morskich w żegludze międzynarodowej i na statkach żeglugi powietrznej, nauczycieli podlegających przepisom ustawy z dnia 27 kwietnia 1956 r. o prawach i obowiązkach nauczycieli (Dz. U. Nr 12, poz. 63)”;

7) w art. 10 ust. 5 dodaje się na końcu zdanie: „Rozporządzenie to określi również sposób ustalania podstawy wymiaru renty w przypadkach, gdy zainteresowany nie udowodni zarobku, o którym mowa w ust. 1.”;

8) art. 12 otrzymuje brzmienie:

„Art. 12. 1. Inwalidą w rozumieniu dekretu jest osoba, która z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu jest całkowicie lub częściowo niezdolna do wykonywania zatrudnienia.”;

2. W zależności od stopnia niezdolności do wykonywania zatrudnienia zalicza się inwalidę do jednej z trzech grup:

- 1) do III grupy inwalidów zalicza się osoby częściowo niezdolne do wykonywania zatrudnienia, tj. osoby, które są zdolne do wykonywania dotychczasowego zatrudnienia przy znacznym ograniczeniu zakresu czynności lub wydajności pracy bądź przy stworzeniu im szczególnych warunków pracy, albo które będąc całkowicie niezdolne do wykonywania dotychczasowego zatrudnienia, są jednak zdolne do wykonywania zatrudnienia niżej kwalifikowanego,
- 2) do II grupy inwalidów zalicza się osoby, które są niezdolne do wykonywania jakiegokolwiek zatrudnienia,
- 3) do I grupy inwalidów zalicza się osoby niezdolne do wykonywania jakiegokolwiek zatrudnienia, które ponadto wymagają stałej opieki innej osoby.

3. Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrami Obrony Narodowej i Zdrowia określi w drodze rozporządzenia szczegółowe zasady wykonania przepisów ust. 1 i 2 oraz ustali szczególne przypadki, w których osoby częściowo niezdolne do wykonywania zatrudnienia mogą być ze względu na szczególny rodzaj ich kalectwa lub schorzenia zaliczone do II lub I grupy inwalidów. Rozporządzenie to określi również zasady zaliczania do grup inwalidów pracowników nie posiadających kwalifikacji oraz osób nie będących pracownikami."

8) art. 13 otrzymuje brzmienie:

„Art. 13. 1. Stwierdzanie utraty zdolności do wykonywania zatrudnienia, określanie grupy inwalidów, do której dana osoba ma być zaliczona, ustalanie daty powstania inwalidztwa, związku przyczynowego inwalidztwa lub śmierci z wypadkiem w zatrudnieniu albo chorobą zawodową oraz ustalanie wskazań dotyczących leczenia, przeszkolenia zawodowego i zatrudnienia należy do komisji lekarskich do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, zwanych dalej „komisjami lekarskimi”.

2. Komisja lekarska ustala datę powstania inwalidztwa w przypadkach, gdy od tego zależy stwierdzenie prawa do renty. Za datę powstania inwalidztwa przyjmuje się datę ustaloną przez komisję lekarską. Jeżeli komisja lekarska nie mogąc ustalić daty powstania inwalidztwa ustaliła okres czasu, w którym inwalidztwo powstało, za datę powstania inwalidztwa przyjmuje się datę końcową tego okresu. Jeżeli komisja lekarska nie mogła ustalić ani daty, ani okresu powstania inwalidztwa, za datę powstania inwalidztwa przyjmuje się datę zgłoszenia wniosku o rentę lub datę wcześniejszego orzeczenia komisji lekarskiej.

3. Ustrój, zakres działania komisji lekarskich, tryb odwoławczy oraz sposób i zakres sprawowania nadzoru nad działalnością tych komisji określi Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

4. Ministrowie Pracy i Opieki Społecznej oraz Zdrowia określą w drodze rozporządzenia organizację komisji lekarskich, szczegółowe ich zadania, skład i tryb postępowania, tryb kierowania na badanie przez te komisje oraz sposób powoływania i zasady wynagradzania członków komisji lekarskich i lekarzy działających w zakresie orzecznictwa lekarskiego.

5. Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Zdrowia może w drodze rozporządzenia

powierzyć komisjom lekarskim wykonywanie zadań wymienionych w ust. 1 również w stosunku do osób nie będących pracownikami i osób nie ubiegających się o zaopatrzenie rentowe oraz ustalić tryb postępowania w tych sprawach.”;

10) w art. 14:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Renty i dodatki określone w dekreście wypłaça się od dnia powstania prawa do tych świadczeń, jednakże za okres nie dłuższy niż 3 miesiące wstecz od dnia zgłoszenia wniosku.”.

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Świadczenia rentowe, których wypłata ustała z przyczyn niezależnych od organu wypłacającego świadczenia, wznowia się od dnia ustania wypłaty, jednak za okres nie dłuższy niż 6 miesięcy wstecz od dnia zgłoszenia wniosku o wznowienie wypłaty.”.

11) w art. 19:

a) dodaje się nowy ust. 4 w brzmieniu:

„4. Przepisy ust. 2 i 3 mają odpowiednie zastosowanie w przypadkach zawieszenia wypłaty świadczeń lub zmniejszenia świadczeń.”.

b) dotychczasowy ust. 4 otrzymuje kolejną numerację 5;

12) w art. 20 ust. 1 pkt 1 dodaje się na końcu wyrazy: „a w razie zbiegu prawa do dwu lub więcej rent (art. 15) również świadczenia wypłacone od daty, w której zbiegło się prawo do tych rent.”;

13) w art. 28 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Warunek osiągnięcia wieku starczego w czasie zatrudnienia lub w ciągu 5 lat po ustaniu zatrudnienia nie jest wymagany od pracownika, który posiada okres zatrudnienia: mężczyzna 35 lat, kobieta 30 lat.”;

14) art. 31 otrzymuje brzmienie:

„Art. 31. 1. Wysokość renty starczej wynosi miesięcznie:

Procent podstawy wymiaru renty		
do 1200 zł	od nadwyżki ponad 1200 zł do 2000 zł	od nadwyżki ponad 2000 zł
75	20	15

2. Renta starcza wraz z wszystkimi dodatkami z wyjątkiem dodatków dla żony, dzieci, wnuków i rodzeństwa nie może wynosić mniej niż 500 zł miesięcznie.

3. Prawo do renty starczej ulega zawieszeniu na czas wykonywania przez rencistę zatrudnienia lub posiadania dochodu z innych źródeł.

4. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia przypadki, w których ze względu na rodzaj zatrudnienia, rodzaj innych źródeł dochodu albo wysokość zarobków lub dochodów z innych źródeł nie następuje zawieszenie prawa do renty lub następuje zawieszenie wypłaty tylko części renty, a także może określić źródła dochodu, których posiadanie powoduje zawieszenie prawa do renty lub zawieszenie wypłaty tylko części renty.”;

15) art. 32 otrzymuje brzmienie:

„Art. 32. 1. Wysokość renty starczej ulega na wniosek zainteresowanego ponownemu ustaleniu, jeżeli po przy-

znaniu renty pracownik był zatrudniony (art. 7) co najmniej w okresie 3-letnim i jego przeciętny miesięczny zarobek z kolejnych dowolnie wybranych 3 lat zatrudnienia przypadających w tym okresie był wyższy niż zarobek przyjęty za podstawę wymiaru renty pod warunkiem, że w powyższym 3-letnim okresie nie było przerw w zatrudnieniu wynoszących łącznie więcej niż 6 miesięcy.

2. Dla ponownego ustalenia renty przyjmuje się za podstawę wymiaru przeciętny miesięczny zarobek z okresu 3 lat, o którym mowa w ust. 1.;

16) w art. 33 ust. 1 i 2 wyrazy „pobierający rentę starczą” zastępuje się wyrazami „uprawniony do renty starczej”;

17) w art. 34 dotychczasowy przepis oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Jeżeli prawo do renty inwalidzkiej ustalo z powodu braku inwalidztwa, zainteresowanemu przysługuje renta inwalidzka w razie ponownego powstania inwalidztwa, gdy;

- 1) spełnia warunki określone w ust. 1 lub
- 2) od ustania prawa do renty inwalidzkiej do daty ponownego inwalidztwa nie upłynął okres 2 lat.”;

18) w art. 35 wyraz „pracy” zastępuje się wyrazami „wykonywania zatrudnienia”;

19) art. 39 otrzymuje brzmienie:

„Art. 39. 1. Wysokość renty inwalidzkiej z tytułu inwalidztwa powstałego wskutek wypadku w zatrudnieniu lub choroby zawodowej wynosi miesięcznie:

Dla zaliczonych do grupy inwalidów	Procent podstawy wymiaru renty			20	15
	do 1200 zł		od nadwyżki ponad 1200 zł do 2000 zł		
	dla nie zatrudnionych i nie posiadających dochodu z innych źródeł	dla zatrudnionych lub posiadających dochód z innych źródeł	dla wszystkich rencistów		
I	100	100			
II	80	75			
III	65	50			

2. Wysokość renty inwalidzkiej z tytułu inwalidztwa powstałego z innych przyczyn niż wypadek w zatrudnieniu lub choroba zawodowa wynosi miesięcznie:

Dla zaliczonych do kategorii zatrudnienia	grupa inwalidów	Procent podstawy wymiaru renty		
		do 1200 zł	od nadwyżki ponad 1200 zł do 2000 zł	od nadwyżki ponad 2000 zł
I	I	90	20	15
	II	70		
	III	55		
II	I	80	20	15
	II	65		
	III	45		

3. Prawo do renty inwalidzkiej, o której mowa w ust. 2, ulega zawieszeniu na czas wykonywania przez rencistę zatrudnienia lub posiadania dochodu z innych źródeł.

4. Renta inwalidzka, o której mowa w ust. 1 i 2, wraz z wszystkimi dodatkami z wyjątkiem dodatków dla żony, dzieci, wnuków i rodzeństwa nie może wynosić — dla rencistów nie zatrudnionych i nie posiadających dochodu z innych źródeł — miesięcznie mniej niż:

- 1) 600 zł dla rencisty zaliczonego do I grupy inwalidów,
- 2) 500 zł dla rencisty zaliczonego do II grupy inwalidów,
- 3) 260 zł dla rencisty zaliczonego do III grupy inwalidów.

5. Pracownikom, którzy stali się inwalidami wskutek innych przyczyn niż wypadek w zatrudnieniu lub choroba zawodowa, jeżeli wykonują zatrudnienie z przeciętnym miesięcznym zarobkiem niższym niż 80% podstawy wymiaru renty, wymierza się inwalidzką Rentę wyrównawczą w wysokości różnicy pomiędzy podstawą wymiaru renty a przeciętnym miesięcznym zarobkiem, z tym że:

a) renta ta bez dodatków nie może przekraczać miesięcznie kwoty obliczonej na podstawie poniższej tabeli:

Dla pracowników zaliczonych do kategorii zatrudnienia	Procent podstawy wymiaru renty		
	do 1200 zł	od nadwyżki ponad 1200 zł do 2000 zł	od nadwyżki ponad 2000 zł
I	40	20	15
II	30		

b) renta ta wraz z dodatkami nie może przekraczać miesięcznie kwoty obliczonej według powyższej tabeli zwiększonej o kwotę przysługujących dodatków.

6. Prawo do inwalidzkiej renty wyrównawczej (ust. 5) ulega zawieszeniu na czas posiadania przez rencistę dochodu z innych źródeł niż zatrudnienie.

7. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia szczególne zasady obliczania i wypłacania inwalidzkiej renty wyrównawczej oraz szczególne zasady i tryb zawieszania prawa do rent.

8. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia przypadki, w których ze względu na rodzaj zatrudnienia, rodzaj innych źródeł dochodu albo wysokość zarobków lub dochodu z innych źródeł bądź też ze względu na specjalny rodzaj kalectwa lub choroby nie następuje zawieszenie prawa do renty (ust. 3 i 6) lub następuje zawieszenie wypłaty tylko części renty, a także może określić źródła dochodu, których posiadanie powo-

duje zawieszenie prawa do renty lub zawieszenie wypłaty tylko części renty.”;

20) art. 42 otrzymuje brzmienie:

„Art. 42. Renta inwalidzka ulega na wniosek rencisty zamianie na rentę starczą, jeżeli rencista osiągnął wiek przewidziany do renty starczej i przebył w zatrudnieniu: mężczyzna 25 lat, kobieta 20 lat.”;

21) art. 43 otrzymuje brzmienie:

„Art. 43. Wysokość renty inwalidzkiej ulega ponownemu ustaleniu na wniosek zainteresowanego, jeżeli po przyznaniu renty był zatrudniony oraz:

- 1) osiągnął warunki do uzyskania renty przewidzianej dla pracowników I kategorii zatrudnienia albo
- 2) spełnił warunki określone w art. 32, albo
- 3) uległ wypadkowi w zatrudnieniu lub zachorował na chorobę zawodową, których następstwa uzasadniają zaliczenie co najmniej do III grupy inwalidów.”;

22) art. 45 otrzymuje brzmienie:

„Art. 45. 1. Członkami rodziny pracownika (rencisty) uprawnionymi do renty rodzinnej są:

- 1) dzieci, wnuki i rodzeństwo stanu wolnego w wieku do lat 16, a w razie uczęszczania do szkoły w wieku do lat 24, lub bez względu na wiek, jeżeli stali się inwalidami I lub II grupy w wieku do lat 16 lub w czasie uczęszczania do szkół w wieku do lat 24,

2) małżonek i rodzice, jeżeli:

- a) osiągnęli wiek: mężczyzna 65 lat, kobieta 55 lat lub są inwalidami, albo wychowują przynajmniej jedno z dzieci, wnuków lub rodzeństwa zmarłego pracownika (rencisty), uprawnione do renty rodzinnej w wieku do lat 8,
- b) stali się inwalidami lub osiągnęli wiek określony pod lit. a) przed śmiercią pracownika (rencisty) lub w ciągu 5 lat po jego śmierci albo przed ustaniem uprawnień do renty rodzinnej z tytułu wychowywania dziecka, wnuka lub rodzeństwa zmarłego pracownika (rencisty), albo też osiągnęli ten wiek przed ustaniem uprawnień do renty rodzinnej z tytułu inwalidztwa.

2. Rodziców pracownika (rencisty), a także męża pracownicy (rencistki) uważa się za uprawnionych do renty rodzinnej, jeżeli poza spełnieniem warunków przewidzianych w ust. 1 pkt 2 pozostawali na utrzymaniu pracownika (rencisty).

3. Małżonkę, która w dniu śmierci żywiciela była w ciąży, uważa się za niezdolną do wykonywania zatrudnienia przez okres ciąży i 10 tygodni po porodzie.

4. Prawo do renty rodzinnej dla członka rodziny ulega zawieszeniu na czas wykonywania przez uprawnionego zatrudnienia lub posiadania dochodu z innych źródeł.

5. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia, w jakich warunkach uważa się osoby wymienione w ust. 2 za pozostające na utrzymaniu pracownika (rencisty). Rada Mi-

nistrów określi również w drodze rozporządzenia przypadki, w których ze względu na rodzaj zatrudnienia, rodzaj innych źródeł dochodu albo wysokość zarobków lub dochodów z innych źródeł, bądź też ze względu na specjalny rodzaj kalectwa lub choroby nie następuje zawieszenie prawa do renty lub następuje zawieszenie wypłaty tylko części renty, a także może ustalić źródła dochodu, których posiadanie powoduje zawieszenie prawa do renty lub zawieszenie wypłaty tylko części renty.”;

23) w art. 46 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Małżonka rozwiedzionego lub w chwili śmierci pracownika (rencisty) nie pozostającego z nim we wspólności małżeńskiej uważa się za członka rodziny uprawnionego do renty rodzinnej po zmarłym pracowniku (renciście), jeżeli w chwili jego śmierci oprócz spełnienia innych warunków wymaganych do uzyskania renty miał ustalone prawo do alimentów ze strony zmarłego małżonka.”;

24) w art. 52:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wysokość renty rodzinnej wynosi miesięcznie:

Procent podstawy umiary renty		
do 1200 zł	od nadwyżki ponad 1200 zł do 2000 zł	od nadwyżki ponad 2000 zł
45	20	15

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Łączna wysokość renty rodzinnej wraz z wszystkimi dodatkami z wyjątkiem dodatków dla dzieci, wnuków i rodzeństwa oraz kwot określonych w ust. 3 i 4 nie może wynosić mniej niż 300 zł miesięcznie.”;

24a) w art. 55:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Rencista pobierający rentę starczą lub inwalidzką ma prawo do dodatków do renty dla:

- 1) dzieci, wnuków i rodzeństwa, które spełniają warunki wymagane do uzyskania renty rodzinnej,
- 2) żony, która spełnia warunki określone w przepisach o zasiłkach rodzinnych.”;

b) w ust. 4 po wyrazach „nie przysługują dla” dodaje się wyraz „żony.”;

25) w art. 58:

a) po wyrazach „dodatków dla” dodaje się wyraz „żony.”;

b) ostatnie zdanie skreśla się;

26) w art. 59 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Osobom uprawnionym do renty starczej lub inwalidzkiej, odznaczonym przez władze Polski Ludowej orderami: Budowniczego Polski Ludowej, Krzyża Grunwaldu, Wirtuti Militari, Odrodzenia Polski lub Szlankaru Pracy albo tytułami: Zasłużonego Nauczyciela PRL, Zasłużonego Górnika PRL, Zasłużonego Hutnika PRL lub Zasłużonego Kolejarza PRL oraz odznaczonym orderem Wirtuti

Militari w okresie od 1 września 1939 r. do 13 lutego 1946 r. za zasługi w czasie wojny 1939—1945, przysługuje miesięczny dodatek do tych rent w wysokości 25% renty bez uwzględnienia dodatków dla żony, dzieci, wnuków i rodzeństwa.”;

27) art. 60, otrzymuje brzmienie:

„Art. 60. Rencistom pobierającym na podstawie przepisów o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin rentę inwalidzką z powodu inwalidztwa pozostającego w związku ze służbą wojskową, jeśli nabywają prawo do renty starczej, przysługuje dodatek do tej renty w wysokości 5% podstawy wymiaru.”;

27a) w art. 63 ust. 1 pkt 1 po wyrazach „dodatków dla” dodaje się wyraz „żony.”;

28) art. 64 otrzymuje brzmienie:

„Art. 64. 1. Renciści pobierający renty starcze lub inwalidzkie mają prawo do pomocy leczniczej i położniczej zakładów społecznych służby zdrowia oraz do zaopatrzenia w protezy, aparaty ortopedyczne i środki pomocnicze w zakresie przewidzianym dla pracowników.

2. Członkowie rodziny rencisty pobierającego rentę starczą lub inwalidzką oraz osoby pobierające rentę rodzinną mają prawo do pomocy leczniczej i położniczej zakładów społecznych służby zdrowia, do zaopatrzenia w protezy, aparaty ortopedyczne i środki pomocnicze w zakresie przewidzianym dla członków rodzin pracowników.

3. Osoby, które uległy wypadkowi w zatrudnieniu lub zachorowały na chorobę zawodową, mają prawo do pomocy leczniczej zakładów społecznych służby zdrowia oraz do zaopatrzenia w protezy, aparaty ortopedyczne i środki pomocnicze dla leczenia następstw wypadku w zatrudnieniu lub choroby zawodowej, chociażby nie posiadały prawa do renty inwalidzkiej.

4. Szczegółowy zakres, zasady i tryb udzielania świadczeń określonych w ust. 1—3 ustalają w drodze rozporządzeń Ministrowie Pracy i Opieki Społecznej oraz Zdrowia, każdy w swoim zakresie.”;

29) w art. 66 dotychczasowy przepis oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 i 3 w brzmieniu:

„2. Potrąceń, o których mowa w ust. 1, można dokonywać również za pobyt w zakładzie szkolenia inwalidów.

3. Zasady dokonywania potrąceń, o których mowa w ust. 1 i 2, ustala Minister Pracy i Opieki Społecznej w drodze rozporządzenia.”;

30) w art. 70 dotychczasowy przepis oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia nałożyć na zakłady pracy obowiązek prowadzenia ewidencji okresów zatrudnienia oraz zarobków pracowników, określając jednocześnie sposób prowadzenia tej ewidencji.”;

31) art. 73 otrzymuje brzmienie:

„Art. 73. 1. Prezydium właściwej rady narodowej wznowia postępowanie zakończone prawomocną decyzją, jeżeli zainteresowany przedłoży nowe dowody mające istotny wpływ na ocenę prawa do renty lub jej wysokość, z tym że przyznana lub podwyższona rentę wypła-

ca się za okres nie dłuższy niż 3 miesiące wstecz od dnia przedłożenia dowodów.

2. Prezydium właściwej rady narodowej rozpoznaje ponownie na wniosek zainteresowanego lub z urzędu sprawę rozstrzygniętą prawomocną decyzją, jeżeli odmowa, przyznanie lub wypłacenie świadczenia albo wymiar świadczenia były następstwem błędnego organu, który rozstrzygnął sprawę. Wypłata przyznanego lub podwyższonego świadczenia następuje za czas od dnia zgłoszenia wniosku rozstrzygniętego błędną decyzją, jednakże za okres nie dłuższy niż 3 lata wstecz, licząc od dnia zgłoszenia wniosku o ponowne rozpoznanie sprawy. Jeżeli ponowne rozpoznanie sprawy nastąpiło z urzędu, trzyletni okres liczy się od dnia wydania nowej decyzji. Obniżenie, wstrzymanie lub zawieszenie świadczenia następuje od najbliższego terminu jego płatności, przypadającego po upływie miesiąca od wydania nowej decyzji.”;

32) art. 77 otrzymuje brzmienie:

„Art. 77. Minister Pracy i Opieki Społecznej określi w drodze rozporządzenia szczegółowy tryb postępowania, środki dowodowe służące do ustalenia prawa do świadczeń, zasady wypłaty świadczeń w kraju i za granicę oraz zasady wznowienia wypłaty świadczeń.”;

33) po art. 77 dodaje się nowy rozdział VIIIa pod tytułem: „Renty dla robotników zatrudnionych w zespołach formujących szkło”, obejmujący art. 77a, 77b, 77c, 77d i 77e w brzmieniu:

Art. 77a. 1. Do robotników zatrudnionych w zespołach formujących szkło, z wyjątkiem zatrudnionych w zakładach przetwórstwa szkła lub produkujących ozdoby choinkowe, stosuje się przepisy dekretu ze zmianami wynikającymi z przepisów niniejszego rozdziału.

2. Za zatrudnionych w zespołach formujących szkło uważa się robotników, którzy w zespołach formujących szkło wykonują czynności zawodowe określone w drodze rozporządzenia Ministrów Pracy i Opieki Społecznej oraz Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych.

3. Robotnikowi, który w drodze Wyboru, przeniesienia służbowego lub innego zarządzenia przeszedł z zespołu formującego szkło do innego zatrudnienia w przemyśle szklarskim, zalicza się to zatrudnienie do okresu wymaganego dla uzyskania renty starczej przewidzianej w niniejszym rozdziale, jednak nie więcej niż 5 lat.

Art. 77b. 1. Renta starcza przysługuje robotnikowi zespołu formującego szkło, który łącznie spełnia następujące warunki:

- 1) w dniu 14 kwietnia 1954 r. był zatrudniony w zespole formującym szkło,
- 2) przepracował co najmniej 20 lat w zespołach formujących szkło i
- 3) osiągnął w czasie zatrudnienia w zespole formującym szkło albo w czasie pobierania renty inwalidzkiej określonej w art. 77d wiek starczy wynoszący: dla mężczyzn 60 lat, a dla kobiet 55 lat.

2. Przepisy ust. 1 mają również zastosowanie do robotników, którzy po dniu 14 kwietnia 1954 r. przystąpili po raz pierwszy do zatrudnienia w zespole formującym szkło, oraz do robotników, którzy po tym dniu powrócili do tego zatrudnienia przed osiągnięciem wieku starczego lub przed powstaniem inwalidztwa.

3. Renta starcza określona w ust. 1 i 2 przysługuje również byłym pracownikom zespołów formujących szkło, którzy spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) przepracowali w zespołach formujących szkło co najmniej 20 lat,
- 2) po Wyzwoleniu bezpośrednio z pracy w tych zespołach przeszli do pracy w przemyśle szklarskim:
 - a) na stanowisko: dyrektora lub kierownika zakładu, zastępcy dyrektora do spraw inżyniersko-technicznych, kierownika działu, wydziału i oddziału produkcji, kierownika działu i sekcji kontroli technicznej, starszego inżyniera, inżyniera i technika, hutmistrza, starszego hutmistrza i pomocnika hutmistrza oraz majstra,
 - b) do kontroli technicznej na stanowisko brakarza lub sortiera albo
 - c) do innych prac w tym samym zakładzie pracy, do których zostali przeniesieni po wprowadzeniu maszynowego formowania szkła lub po ukończeniu 60 roku życia,
- 3) w dniu 14 kwietnia 1954 r. lub po tej dacie wykonywali zatrudnienie określone w pkt 2 lub art. 77a,
- 4) osiągnęli 60 lat życia w czasie wykonywania zatrudnienia określonego w pkt 2 lub art. 77a albo w czasie pobierania renty inwalidzkiej określonej w art. 77d.

Art. 77c. Renta starcza wynosi miesięcznie:

Procent podstawy wymiaru renty		
do 1600 zł	od nadwyżki ponad 1600 zł do 2000 zł	od nadwyżki ponad 2000 zł
75	20	15

Art. 77d. 1. Robotnikowi, który w czasie zatrudnienia wykonywanego w zespole formującym szkło po dniu 14 kwietnia 1954 r. stał się inwalidą wskutek choroby zawodowej lub wypadku w zatrudnieniu i zaprzestał pracy w tym zespole, przysługuje renta inwalidzka wynosząca miesięcznie:

Dla zaliczonych do grupy inwalidów	Procent podstawy wymiaru renty			
	do 1600 zł		od nadwyżki ponad 1600 zł do 2000 zł	od nadwyżki ponad 2000 zł
	dla nie zatrudnionych i nie posiadających dochodu z innych źródeł	dla zatrudnionych lub posiadających dochód z innych źródeł	dla wszystkich rencistów	
I	100	100		
II	80	75	20	15
III	65	50		

2. Ministrowie Pracy i Opieki Społecznej oraz Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych określają w drodze rozporządzenia wykaz chorób zawodowych, uprawniających do renty inwalidzkiej określonej w ust. 1.

Art. 77e. Robotnicy wymienieni w art. 77a, którzy nie spełniają warunków określonych w art. 77b i 77d, mają prawo do renty na zasadach ogólnych dekretu, z tym że okresy zatrudnienia w zespołach formujących szkło traktuje się jako okresy I kategorii zatrudnienia.;

- 34) art. 81 skreśla się;
- 35) po art. 82 dodaje się art. 82a, 82b, 82c, 82d, 82e, 82f, 82g i 82h w brzmieniu:

„Art. 82a. 1. Osobom pobierającym na podstawie dotychczasowych przepisów (art. 79) renty, pensje lub zapotrzenia emerytalne z tytułu własnej pracy przyznaje się z urzędu zamiast świadczeń dotychczas pobieranych renty określone w dekrete:

- 1) rentę starczą — osobom, które przed dniem 1 lipca 1958 r. ukończyły: mężczyźni 65 lat, a kobiety 60 lat,
- 2) rentę inwalidzką — osobom, które przed dniem 1 lipca 1958 r. nie ukończyły wieku określonego w pkt 1, chyba że prawo do świadczeń pobieranych na podstawie dotychczasowych przepisów (art. 79) ustało przed terminem płatności tych świadczeń, przypadającym w miesiącu lipcu 1958 r.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 2, zalicza się do pracowników II kategorii zatrudnienia oraz do tej grupy inwalidów, do której zostały zaliczone przez komisję lekarską. Jeżeli rencista nie jest zaliczony do grupy inwalidów przez komisję lekarską, zalicza się go do:

- 1) I grupy inwalidów, jeśli rencista pobiera rentę wraz z dodatkiem za bezradność,
- 2) II grupy inwalidów, jeśli rencista nie jest zatrudniony,
- 3) III grupy inwalidów, jeśli rencista jest zatrudniony, a jeżeli jego zatrudnienie ustanie do dnia 31 grudnia 1958 r. — do II grupy inwalidów.

Art. 82b. 1. Osobom pobierającym na podstawie dotychczasowych przepisów (art. 79) renty wypadkowe z tytułu własnej pracy, których niezdolność do zarobkowania określona została na co najmniej 45%, przyznaje się z urzędu zamiast tych rent renty inwalidzkie określone w dekrete dla osób, które stały się inwalidami wskutek wypadku w zatrudnieniu lub choroby zawodowej, chyba że prawo do renty wypadkowej ustało przed terminem płatności tej renty, przypadającym w miesiącu lipcu 1958 r.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1, zalicza się do tej grupy inwalidów, do której zostały zaliczone przez komisję lekarską. Jeżeli rencista nie jest zaliczony do grupy inwalidów przez komisję lekarską, zalicza się go do:

- 1) I grupy inwalidów, jeśli rencista pobiera rentę wraz z dodatkiem za bezradność,
- 2) II grupy inwalidów, jeśli niezdolność do zarobkowania wynosi od 80% do 100%,
- 3) III grupy inwalidów, jeśli niezdolność do zarobkowania wynosi od 45% do 79%.

Art. 82c. 1. Osobom pobierającym na podstawie dotychczasowych przepisów (art. 79) renty, pensje lub zapotrzenia z tytułu utraty żywiciela przyznaje się z urzędu zamiast świadczeń dotychczas pobieranych rentę

Rodzinną określoną w dekreście, chyba że prawo do świadczeń pobieranych na podstawie dotychczasowych przepisów ustaliło przed terminem płatności tych świadczeń, przypadającym w miesiącu lipcu 1958 r.

2. Członkowie rodziny pracownika, pobierający zasiłki o charakterze emerytalnym przyznane z tytułu pracy żywiciela, który utracił prawa emerytalne na podstawie orzeczenia sądowego, dyscyplinarnego lub weryfikacyjnego, tracą prawo do tych zasiłków, jeżeli żywiciel pozostaje w zatrudnieniu albo uzyskał ponownie prawo do renty z tytułu własnej pracy.

3. Członkom rodziny pracownika, o których mowa w ust. 2, w przypadkach, gdy nie zachodzą okoliczności powodujące wygaśnięcie prawa do dotychczasowych świadczeń, przyznaje się zamiast tych świadczeń rentą rodzinną określoną w dekreście.

Art. 82d. 1. Przepisy art. 82a — 82c mają odpowiednie zastosowanie do osób pobierających w dniu 30 czerwca 1958 r. świadczenia o charakterze rentowym wypłacane przez prezydium właściwych rad narodowych, a:

- 1) przejęte przed dniem 1 lipca 1958 r. do wypłaty na podstawie przepisów art. 92, 93 i 96,
- 2) przyznane zawodowym wojskowym oraz funkcjonariuszom organów bezpieczeństwa publicznego, Milicji Obywatelskiej i Służby Więziennej oraz członkom ich rodzin na podstawie ustawy wymienionej w art. 101 ust. 2 pkt 1,
- 3) przyznane na podstawie przepisów wymienionych w art. 101 ust. 2 pkt 6,
- 4) zasądzone wyrokami sądowymi z tytułu pracy, z wyjątkiem świadczeń z tytułu odpowiedzialności cywilnej nie związanej z ubezpieczeniem społecznym.

2. Przy ustalaniu okresów zatrudnienia oraz zarobków stanowiących podstawę wymiaru renty osób, które pełniły wojskową służbę zawodową lub nadterminową, stosuje się przepisy art. 48 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 13 grudnia 1957 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i nadterminowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 1958 r. Nr 2, poz. 6).

Art. 82e. 1. Renty wypadkowe przyznane na podstawie dotychczasowych przepisów (art. 79) osobom, których niezdolność do zarabkowania określona została na mniej niż 45%, wypłaca się w dotychczasowej wysokości. Do tych rent mają odpowiednie zastosowanie: art. 12, 13, 14 ust. 3, art. 15, 16, 17 ust. 2 i 3, art. 18—23, 41, 59, 61 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 i 3, art. 64 ust. 3 i 4, art. 65—67, 69—72, 74—77, 82, 86 i 90 niniejszego dekretu.

2. Osoby pobierające renty wymienione w ust. 1, których niezdolność do zarabkowania określona została na mniej niż 45%, mogą być na swój wniosek zgłoszonym do dnia 31 grudnia 1958 r. skierowane przez prezydium właściwej rady narodowej na badanie przez komisję lekarską. Jeżeli komisja lekarska zaliczy zainteresowanego do jednej z grup inwalidów wskutek utraty zdolności do wykonywania zatrudnienia, spowodowanej wypadkiem w zatrudnieniu lub chorobą zawodową, przyznaje się rentę określoną w dekreście.

Art. 82f. 1. Osobom, którym wymierzono renty z urzędu na podstawie art. 82a—82d, przysługuje prawo do zamiany tych rent na renty korzystniejsze, jeżeli zachodzą okoliczności uzasadniające przyznanie im takich rent.

2. Jeżeli wniosek o przyznanie korzystniejszej renty zgłoszony zostanie w ciągu 3 miesięcy od daty decyzji wydanej z urzędu, różnicę pomiędzy kwotą renty należnej a kwotą renty pobieranej wypłaca się od dnia 1 lipca 1958 r.

Art. 82g. 1. Do świadczeń przyznanych na podstawie art. 82a—82d i 82f oraz do osób uprawnionych do tych świadczeń mają zastosowanie przepisy dotyczące świadczeń określonych w dekreście.

2. Wdowa uprawniona do renty na podstawie art. 82c, 82d i 82f, która do dnia 30 czerwca 1958 r. pobierała rentę wdowią lub zaopatrzenie wdowie na podstawie dotychczasowych przepisów z tytułu wychowywania dzieci, nie traci prawa do renty rodzinnej:

- 1) jeżeli rentę lub zaopatrzenie przyznano jej z tytułu wychowywania trojga lub więcej dzieci albo
- 2) na czas posiadania uprawnień do renty rodzinnej przez dwoje dzieci.

Art. 82h. 1. Wysokość renty przyznanej na podstawie art. 82a—82d i 82f nie może być niższa od kwoty rent wypłacanych w dniu 30 czerwca 1958 r., chyba że zachodzą okoliczności powodujące obniżenie renty albo ustanie lub zawieszenie prawa do renty

2. Renty inwalidzkie, przyznane na podstawie art. 82a, 82b, 82d i 82f rencistom, którzy w dniu 1 lipca 1958 r. pozostają w zatrudnieniu lub posiadają dochody z innych źródeł, wypłaca się do dnia ustania zatrudnienia albo utraty dochodu z innych źródeł w wysokości nie przekraczającej kwoty rent wypłacanych w dniu 30 czerwca 1958 r. Renty inwalidzkie z innych przyczyn niż wypadek w zatrudnieniu lub choroba zawodowa ulegają zawieszeniu, jeżeli zachodzą okoliczności określone w art. 39 ust. 3 i 6.;

36) w art. 83 ust. 1:

- a) po wyrazach „własnej pracy” dodaje się wyrazy „lub zawieszono wypłatę takiej renty w związku z zarobkowaniem”;
- b) w pkt 2 skreśla się wyrazy „stał się inwalidą w ciągu 2 lat lub”;

37) art. 84 otrzymuje brzmienie:

„Art. 84. Rozpatrzeniu podlegają również złożone po wejściu w życie dekretu wnioski rencistów, którzy w tej dacie pobierali wyłącznie renty wypadkowe z tytułu własnej pracy, jeżeli po przyznaniu tych rent byli zatrudnieni.”;

38) art. 85 skreśla się;

39) w art. 86:

- a) w ust. 1 po wyrazie „renty” skreśla się przecinek i dodaje się wyraz „wypadkowe” oraz skreśla się wyrazy „pensje lub zaopatrzenia uzależnione od niezdolności do pracy” i zdanie ostatnie,

- b) skreśla się ust. 2.
- c) dotychczasowy ust. 3 oznacza się jako ust. 2, a zdanie ostatnie w tym ustępie otrzymuje brzmienie: „Renta wypadkowa ulega zamianie na rentę określoną w dekreście, jeżeli pogorszenie zdrowia wskutek następstw wypadku lub choroby zawodowej uzasadnia zaliczenie co najmniej do III grupy inwalidów.”.
- d) ust. 4 skreśla się;
- 40) w art. 87 ust. 2:
- a) liczbę „50” zastępuje się liczbą „45”;
- b) zdanie ostatnie otrzymuje brzmienie: „Przepis ten stosuje się do członków rodziny po drobnych producentach rolnych tylko w przypadkach, gdy śmierć żywiciela była następstwem wypadku w zatrudnieniu lub choroby zawodowej.”;
- 41) w art. 91 liczbę „50” zastępuje się liczbą „45”;
- 42) art. 92 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 92. 1. Uchyła się moc prawną tytułów do świadczeń o charakterze rentowym z tytułu pracy przejętych przez prezydów właściwych rad narodowych na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 lipca 1958 r. na skutek przejęcia zakładów pracy na własność lub pod zarząd Państwa, jeżeli prawo do tych świadczeń nie powstało przed dniem 1 lipca 1954 r.
2. Przepis ust. 1 nie narusza mocy wyroków sądowych.”;
- 43) po art. 93 dodaje się art. 93a w brzmieniu:
- „Art. 93a. Renty przyznane na podstawie dekretu z dnia 19 stycznia 1957 r. o świadczeniach emerytalnych dla robotników zatrudnionych w zespołach formujących szkło (Dz. U. Nr 10, poz. 41 i Nr 35, poz. 149) stają się rentami przewidzianymi w niniejszym dekreście.”;
- 44) art. 96 skreśla się;
- 45) w art. 98 skreśla się dwukropek, cyfrę „1”, wyraz „lub” oraz cały pkt 2;
- 46) art. 99 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 99. 1. Renty inwalidzkie przyznane na podstawie dekretu z dnia 13 listopada 1945 r. o zaopatrzeniu ofiar wrogów demokratycznego ustroju Polski (Dz. U. z 1956 r. Nr 59, poz. 287) stają się rentami inwalidzkimi przewidzianymi w dekreście dla osób, które stały się niezdolne do wykonywania zatrudnienia wskutek wypadku w zatrudnieniu.
2. Renty rodzinne i zasiłki przyznane członkom rodziny pozostałym po ofiarach wrogów demokratycznego ustroju Polski na podstawie przepisów wymienionych w ust. 1 stają się rentami rodzinnymi przewidzianymi w dekreście dla członków rodziny pozostałych po osobie, której inwalidztwo lub śmierć jest następstwem wypadku w zatrudnieniu.
3. Przepis ust. 2 ma zastosowanie również do rent rodzinnych i zasiłków przyznanych przed dniem 1 lipca 1958 r., których wypłata została zawieszona z powodu posiadania dochodu powodującego zawieszenie prawa do renty.”;

47) art. 102 skreśla się;

47a) w art. 105 ust. 2 po wyrazach „nie ma prawa do dodatków dla” dodaje się wyraz „żony”;

47b) art. 107 skreśla się.

Art. 2. 1. Tracą moc:

1) dekret z dnia 13 listopada 1945 r. o zaopatrzeniu ofiar wrogów demokratycznego ustroju Polski (Dz. U. z 1956 r. Nr 59, poz. 287),

2) art. 37—41 dekretu z dnia 27 lipca 1955 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów organów bezpieczeństwa publicznego oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 31, poz. 184),

3) art. 37—41 dekretu z dnia 9 listopada 1955 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów Milicji Obywatelskiej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 43, poz. 273),

4) art. 2—5 ustawy z dnia 11 września 1956 r. o zmianie przepisów dekretu o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 43, poz. 199),

5) dekret z dnia 19 stycznia 1957 r. o świadczeniach emerytalnych dla robotników zatrudnionych w zespołach formujących szkło (Dz. U. Nr 10, poz. 41 i Nr 35, poz. 149).

2. W ustawie z dnia 13 grudnia 1957 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i nadterminowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 1958 r. Nr 2, poz. 6) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 19 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister Obrony Narodowej określi w drodze rozporządzenia w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej szczegółowe zasady przyznawania dodatku wymienionego w ust. 1.”;

2) art. 49 otrzymuje brzmienie:

„Art. 49. Prawo do zaopatrzeń przyznanych na podstawie dekretu z dnia 13 września 1954 r. o zaopatrzeniu emerytalnym generalów (admiralów), oficerów zawodowych i podoficerów nadterminowych oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 41, poz. 181) pozostaje w mocy. Do zaopatrzeń tych stosuje się przepisy niniejszej ustawy, z tym że ich podwyższenie następuje z urzędu od dnia wejścia w życie ustawy.”;

3) art. 50, 51 i 54 skreśla się.

3. W ustawie z dnia 27 kwietnia 1956 r. o prawach i obowiązkach nauczycieli (Dz. U. Nr 12, poz. 63) w art. 38 pkt 4 przecinek zastępuje się średnikiem oraz dodaje się wyrazy: „skierowanie do badania przez komisję lekarską może nastąpić z inicjatywy nauczyciela lub z urzędu przez władzę szkolną bezpośrednio wyższą od władzy, której nauczyciel podlega; nieusprawiedliwione niezgłoszenie się nauczyciela skierowanego z urzędu do badania przez komisję lekarską upoważnia władzę szkolną do rozwiązania stosunku służbowego.”.

Rozdział II.

Zmiana przepisów o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin.

Art. 3. W dekrete z dnia 14 sierpnia 1954 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 1956 r. Nr 59, poz. 286 i z 1958 r. Nr 2, poz. 6) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) w ust. 1 lit. B. pkt 4 oraz w ust. 2 lit. B. pkt 5 po wyrazach „leczniczą” skreśla się przecinek i dodaje się wyrazy „i położniczą”;

b) w ust. 1 lit. B. w pkt 8 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 9 w brzmieniu:
„9) ulgi taryfowe przy przejazdach kolejami.”;

2) w art. 3 ust. 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:
„Inwalidami wojskowymi są osoby całkowicie lub częściowo niezdolne do wykonywania zatrudnienia i zaliczone do jednej z grup inwalidów (art. 4) z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu powstałego.”;

3) art. 4 otrzymuje brzmienie:

„Art. 4. 1. W zależności od stopnia niezdolności do wykonywania zatrudnienia zalicza się inwalidę do jednej z trzech grup:

1) do III grupy inwalidów zalicza się osoby częściowo niezdolne do wykonywania zatrudnienia, to jest osoby, które są zdolne do wykonywania dotychczasowego zatrudnienia przy znacznym ograniczeniu zakresu czynności lub wydajności pracy bądź przy stworzeniu im szczególnych warunków pracy, albo które, będąc całkowicie niezdolne do wykonywania dotychczasowego zatrudnienia, są jednak zdolne do wykonywania zatrudnienia niżej kwalifikowanego,

2) do II grupy inwalidów zalicza się osoby, które są niezdolne do wykonywania jakiegokolwiek zatrudnienia,

3) do I grupy inwalidów zalicza się osoby niezdolne do wykonywania jakiegokolwiek zatrudnienia, które ponadto wymagają stałej opieki innej osoby.

2. Zaliczania żołnierzy do jednej z grup inwalidów dokonują komisje lekarskie do spraw inwalidztwa i zatrudnienia przewidziane w przepisach o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin w trybie i na zasadach określonych w tych przepisach, a w czasie wojny — wojskowe komisje lekarskie.”;

4) w art. 10:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W razie zbiegu u jednej osoby prawa do dwóch lub więcej rent przewidzianych w dekrete przysługuje tylko jedna renta, a mianowicie wyższa lub wybrana przez zainteresowanego.”;

b) dodaje się nowy ust. 2 w brzmieniu:

„2. W razie zbiegu u jednej osoby prawa do renty przysługującej na podstawie dekretu z prawem do innego świadczenia o charakterze rentowym, wypłaca się również tylko jedno świadczenie, a mianowicie wyższe lub wybrane przez zainteresowanego. Upraw-

niony zachowuje w każdym przypadku prawo do świadczeń niepieniężnych określonych w dekrete.”;

c) dotychczasowy ust. 2 otrzymuje kolejną numerację 3;

5) w art. 12 po wyrazach „przeciw osobom trzecim” dodaje się wyrazy „a także wznowienia postępowania”;

6) w art. 13:

a) w ust. 1 skreśla się kropkę i dodaje się wyrazy: „z tym, że podstawą wymiaru renty nie może być niższa od kwot określonych na podstawie ust. 3.”;

b) w ust. 3 skreśla się wyrazy „tych inwalidów”;

7) art. 14 otrzymuje brzmienie:

„Art. 14. Wysokość renty dla inwalidów, których inwalidztwo pozostaje w związku ze służbą wojskową, wynosi miesięcznie:

Dla zaliczonych do grupy inwalidów	Procent podstawy wymiaru renty			
	do 1200 zł		od nadwyżki ponad 1200 zł do 2000 zł	od nadwyżki ponad 2000 zł
	dla nie zatrudnionych i nie posiadających dochodu z innych źródeł	dla zatrudnionych lub posiadających dochód z innych źródeł	dla wszystkich rencistów	
I	100	100	20	15
II	80	75		
III	65	50		

8) art. 15 otrzymuje brzmienie:

„Art. 15. 1. Wysokość renty inwalidzkiej z tytułu inwalidztwa nie pozostającego w związku ze służbą wojskową wynosi miesięcznie:

Dla zaliczonych do		Procent podstawy wymiaru renty		
kategori zatrudnienia	grupy inwalidów	do 1200 zł	od nadwyżki ponad 1200 zł do 2000 zł	od nadwyżki ponad 2000 zł
I	I	90	20	15
	II	70		
	III	55		
II	I	80	20	15
	II	65		
	III	45		

2. Prawo do renty inwalidzkiej, o której mowa w ust. 1, ulega zawieszeniu na czas wykonywania przez rencistę zatrudnienia lub posiadania dochodu z innych źródeł.

3. Inwalidom, których inwalidztwo nie pozostaje w związku ze służbą wojskową, jeżeli wykonują zatrudnienie z przeciętnym miesięcznym zarobkiem niższym niż 80% podstawy wymiaru renty, wymierza się inwalidzką rentę wyrównawczą w wysokości różnicy po-

między podstawą wymiaru renty a przeciętnym miesięcznym zarobkiem, z tym że:

- a) renta ta bez dodatków nie może przekraczać miesięcznie kwoty obliczonej na podstawie poniższej tabeli:

Kategoria zatrudnienia	Procent podstawy wymiaru renty		
	do 1200 zł	od nadwyżki ponad 1200 zł do 2000 zł	od nadwyżki ponad 2000 zł
I	40	20	15
II	30		

- b) renta ta wraz z dodatkami nie może przekraczać miesięcznie kwoty obliczonej według powyższej tabeli zwiększonej o kwotę przysługujących dodatków.

4. Prawo do inwalidzkiej renty wyrównawczej (ust. 3) ulega zawieszeniu na czas posiadania przez rencistę dochodu z innych źródeł niż zatrudnienie.

5. Przepisy wydane na podstawie art. 39 ust. 7 i 8 dekretu z dnia 25 czerwca 1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin mają odpowiednie zastosowanie do rent inwalidów wojennych i wojskowych."

- 9) art. 16 otrzymuje brzmienie:

"Art. 16. Renta inwalidzka wraz ze wszystkimi dodatkami z wyjątkiem dodatków dla żony, dzieci, wnuków i rodzeństwa nie może wynosić — dla inwalidów nie zatrudnionych i nie posiadających dochodu z innych źródeł — miesięcznie mniej niż:

- 1) 600 zł dla inwalidy zaliczonego do I grupy,
- 2) 500 zł dla inwalidy zaliczonego do II grupy,
- 3) 260 zł dla inwalidy zaliczonego do III grupy."

- 10) art. 17 i 18 skreśla się.

- 11) w art. 19 ust. 1 pkt 4 skreśla się kropkę oraz dodaje się wyrazy „albo wskutek istotnego pogorszenia stanów chorobowych w związku z tymi właściwościami lub warunkami służby."

- 12) w art. 20 ust. 1 po wyrazach „do rent inwalidzkich” dodaje się wyrazy „za nieprzerwany okres zatrudnienia po wyzwoleniu dla inwalidów, których inwalidztwo nie pozostaje w związku ze służbą wojskową”;

- 13) w art. 21:

- a) w zdaniu pierwszym po wyrazach „dodatków dla” dodaje się wyraz „żony”;
- b) skreśla się zdanie drugie;

- 14) w art. 22 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Inwalidom odznaczonym przez władze Polski Ludowej orderami: Budowniczego Polski Ludowej, Krzyża Grunwaldu, Virtuti Militari, Odrodzenia Polski lub Sztandaru Pracy albo tytułami: Zasłużonego Nauczyciela PRL, Zasłużonego Górnika PRL, Zasłużonego Hutnika PRL lub Zasłużonego Kolejarza PRL oraz odznaczonym orderem Virtuti Militari w okresie od dnia 1 września 1939 r. do dnia 13 lutego 1946 r. za zasługi w czasie wojny 1939—1945 przysługuje miesięczny dodatek do renty

inwalidzkiej w wysokości 25% renty bez uwzględnienia dodatku dla żony, dzieci, wnuków i rodzeństwa."

- 14a) w art. 23 po wyrazach „dodatku do renty dla” dodaje się wyraz „żony”; wyrazy zaś „na dzieci te” zastępuje się wyrazami „na osoby te”;

- 15) w art. 25:

- a) w ust. 1 po wyrazie „lecniczej” dodaje się wyrazy „i położniczej”;

- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Inwalidzi otrzymują bezpłatnie niezbędne protezy, aparaty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz leki i środki opatrunkowe."

- c) dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

"3. Członkom rodziny inwalidy przysługuje prawo do pomocy leczniczej i położniczej w zakresie przewidzianym dla członków rodziny pracowników.

4. Szczegółowy zakres, zasady i tryb udzielania świadczeń wymienionych w ust. 1—3 ustalają w drodze rozporządzeń Ministrowie Pracy i Opieki Społecznej oraz Zdrowia, każdy w swoim zakresie."

- 16) art. 27 otrzymuje brzmienie:

"Art. 27. Minister Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej określi wysokość, zasady i tryb przyznawania ulgi taryfowej dla inwalidów przy przejazdach kolejami."

- 17) w art. 29 dotychczasowy przepis oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 i 3 w brzmieniu:

"2. Potrąceń, o których mowa w ust. 1, można dokonywać również za pobyt w zakładzie szkolenia inwalidów.

3. Zasady dokonywania potrąceń, o których mowa w ust. 1 i 2, ustala Minister Pracy i Opieki Społecznej w drodze rozporządzenia."

- 17a) w art. 30 po wyrazach „dodatku dla” dodaje się wyraz „żony”;

- 18) art. 31 otrzymuje brzmienie:

"Art. 31. 1. Wysokość renty inwalidzkiej ulega na wniosek inwalidy ponownemu ustaleniu, jeżeli po przyznaniu renty inwalida był zatrudniony co najmniej w okresie trzyletnim i jego przeciętny miesięczny zarobek z kolejnych dowolnie wybranych trzech lat zatrudnienia przypadających w tym okresie był wyższy niż zarobek przyjęty za podstawę wymiaru renty pod warunkiem, że w powyższym trzyletnim okresie nie było przerw w zatrudnieniu wynoszących łącznie więcej niż 6 miesięcy.

2. Dla ponownego ustalenia renty przyjmuje się za podstawę wymiaru przeciętny miesięczny zarobek z okresu trzech lat, o którym mowa w ust. 1."

- 19) w art. 33:

- a) w ust. 1 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

"Podstawę wymiaru renty rodzinnej ustala się według zasad określonych w przepisach o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin z zastrzeżeniem najniższej podstawy wymiaru określonej w art. 13 w przypadkach przewidzianych w tym przepisie."

- b) w ust. 2 w tabeli cyfrą „30” zastępuje się cyfrą „45”;

- c) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

"7. Łączna wysokość renty rodzinnej wraz z wszystkimi dodatkami z wyjątkiem dodatku dla dzieci, wnu-

ków i rodzeństwa oraz kwot określonych w ust. 4 i 5 nie może wynosić mniej niż 360 zł miesięcznie.”;

d) dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. Prawo do renty rodzinnej dla członka rodziny ulega zawieszeniu na czas wykonywania przez uprawnionego zatrudnienia lub posiadania dochodu z innych źródeł.”;

20) art. 35 otrzymuje brzmienie:

„Art. 35. Osobom uprawnionym do renty rodzinnej i odznaczonym orderami lub tytułami wymienionymi w art. 22 przysługuje na zasadach określonych w tym artykule dodatek miesięczny do renty w wysokości 10% podstawy wymiaru renty.”;

21) art. 37 skreśla się;

22) art. 41 otrzymuje brzmienie:

„Art. 41. Osoby pobierające rentę rodzinną mają prawo do świadczeń w naturze określonych w art. 25 ust. 3 i 4 na warunkach przewidzianych dla członków rodziny pracowników.”;

23) art. 42 otrzymuje brzmienie:

„Art. 42. Osoby pobierające rentę rodzinną mogą korzystać z zakładów wymienionych w art. 29 na zasadach określonych w tym artykule.”;

24) w art. 44 po wyrazie „ustania” dodaje się przecinek i wyraz „zawieszenia”;

25) w art. 47 ust. 4 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy: „jeżeli inwalidztwo lub śmierć żołnierza pozostaje w związku ze służbą wojskową.”;

26) w art. 51 pkt 1 po wyrazie „niższe” dodaje się wyrazy „z zastrzeżeniem przepisu art. 9”;

27) art. 52 otrzymuje brzmienie:

„Art. 52. 1. Osobom uprawnionym do rent wdowich, sierocych lub rodzicielskich przyznanych na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 lipca 1954 r. przyznaje się z urzędu — zamiast tych rent — renty rodzinne określone w dekreście, chyba że prawo do tych rent ustalo przed terminem płatności przypadającym w miesiącu lipcu 1958 r.

2. Do rent przyznanych na podstawie ust. 1 oraz do osób pobierających te renty mają zastosowanie przepisy dotyczące świadczeń przewidzianych w dekreście, z tym że podstawa wymiaru renty rodzinnej po inwalidzie, który pobierał dodatek na pielęgnację, nie może być niższa niż 1200 zł.

3. Wysokość renty rodzinnej przyznanej na podstawie ust. 1 nie może być niższa od kwoty rent wypłacanych w dniu 30 czerwca 1958 r., chyba że zachodzą okoliczności powodujące ustanie lub zawieszenie prawa do renty.”;

28) w art. 53 wyrazy „podejmuje się na ich wniosek wypłatę renty w wysokości przewidzianej” zastępuje się wyrazami „przyznaje się rentę rodzinną przewidzianą”, a wyrazy „ust. 1 i 3” skreśla się;

29) art. 54 otrzymuje brzmienie:

„Art. 54. Wdowy uprawnione do świadczeń na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 lipca 1954 r., które następnie otrzymały jednorazową odprawę w wysokości 36-miesięcznej renty, zachowują prawo do dotychczasowych świadczeń w naturze.”;

30) art. 55 i 56 skreśla się;

31) po art. 57 dodaje się art. 57a, 57b, 57c i 57d w brzmieniu:

„Art. 57a. Udział w ruchu podziemnym i partyzanckim walczącym o wyzwolenie Polski spod najazdu hitlerowskiego uważa się za równoznaczny ze służbą wojskową.

Art. 57b. 1. Renty rodzinne, przyznane na podstawie ustawy z dnia 15 listopada 1956 r. o podwyższeniu i przywróceniu niektórych zaopatrzeń dla osób pozostałych po uczestnikach ruchu podziemnego i partyzanckiego, poległych w walce o wyzwolenie Polski spod najazdu hitlerowskiego (Dz. U. Nr 56, poz. 255), stają się rentami przewidzianymi w dekreście dla rodzin po żołnierzach zmarłych w związku ze służbą wojskową.

2. Przepis ust. 1 ma zastosowanie również do rent przyznanych przed dniem 1 lipca 1958 r., których wypłata została zawieszona.

3. Rentę rodzinną dla osób wymienionych w ust. 1 i 2 wypłaca się w wysokości określonej w dekreście dla rodzin żołnierzy zmarłych w związku ze służbą wojskową, przyjmując za podstawę wymiaru renty kwotę 500 zł.

Art. 57c. Osobom, które w dniu 1 lipca 1958 r. miały zawieszony prawo do zasiłków przewidzianych w ustawie z dnia 23 lipca 1945 r. o zasiłkach i pomocy dla osób pozostałych po uczestnikach ruchu podziemnego i partyzanckiego, poległych w walce o wyzwolenie Polski spod najazdu hitlerowskiego (Dz. U. z 1950 r. Nr 43, poz. 395 i z 1953 r. Nr 9, poz. 29), z powodu posiadania środków utrzymania lub otrzymywania stypendium, przysługuje renta rodzinna na podstawie dekretu, jeżeli w myśl przepisów o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin są inwalidami lub osiągnęły wiek: mężczyźni 65, a kobiety 55 lat i nie mają dochodu powodującego zawieszenie prawa do renty rodzinnej.

Art. 57d. Związek inwalidztwa ze służbą wojskową w sprawach, o których mowa w art. 47 ust. 4, ustala komisja lekarska do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, a związek śmierci ze służbą wojskową — prezydium właściwej rady narodowej”;

32) w art. 60 wyrazy „wychowankom Korpusu Kadetów im. gen. broni Karola Świerczewskiego” zastępuje się wyrazami „studentom szkolonym wojskowo w ramach studiów wojskowych w szkołach wyższych.”;

33) w art. 62 skreśla się ust. 2;

34) art. 63 skreśla się.

Art. 4. Tracą moc:

1) ustawa z dnia 23 lipca 1945 r. o zasiłkach i pomocy dla osób pozostałych po uczestnikach ruchu podziemnego i partyzanckiego, poległych w walce o wyzwolenie Polski spod najazdu hitlerowskiego (Dz. U. z 1950 r. Nr 43, poz. 395 i z 1953 r. Nr 9, poz. 29),

2) ustawa z dnia 15 listopada 1956 r. o podwyższeniu i przywróceniu niektórych zaopatrzeń dla osób pozostałych po uczestnikach ruchu podziemnego i partyzanckiego, poległych w walce o wyzwolenie Polski spod najazdu hitlerowskiego (Dz. U. Nr 56, poz. 255),

3) dekret z dnia 25 marca 1953 r. o zniesieniu powiatowych i wojewódzkich komisji kwalifikacyjnych przy prezydiach rad narodowych oraz Głównej Komisji Kwalifikacyjnej przy Radzie Państwa (Dz. U. Nr 21, poz. 79),

- 4) art. 2 ustawy z dnia 15 listopada 1956 r. o zmianie dekretu o zaopatrzeniu inwalidów wojskowych i ich rodzin (Dz. U. Nr 56, poz. 257).

Rozdział III.

Zmiana przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin.

Art. 5. W ustawie z dnia 28 maja 1957 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz. U. Nr 32, poz. 139) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 ust. 1:

- a) po pkt 2. dodaje się nowe pkt 3 i 4 w brzmieniu:
„3) na odkrywce w kopalniach siarki — przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu i przewożeniu nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych;
4) na odkrywce — w przedsiębiorstwach robót górniczych wykonywających roboty dla kopalń siarki;”;
- b) dotychczasowy pkt 3 otrzymuje kolejną numerację 5, a użyte w nim wyrazy „pkt 1 i 2” zastępuje się wyrazami „pkt 1 — 4”;
- c) dotychczasowy pkt 4 otrzymuje kolejną numerację 6, a po użytych w nim wyrazach „pkt 1” dodaje się wyrazy „i 3”;
- d) pkt 5 i 6 otrzymują kolejną numerację 7 i 8,
- e) dotychczasowy pkt 7 otrzymuje kolejną numerację 9, a po użytych w nim wyrazach „pod ziemią” skreśla się średnik i dodaje wyrazy „oraz na odkrywce w kopalniach siarki;”;
- f) dotychczasowy pkt 8 otrzymuje kolejną numerację 10, a użyte w nim wyrazy „pkt 1 i 2” zastępuje się wyrazami „pkt 1 — 4”;
- g) dotychczasowy pkt 9 otrzymuje kolejną numerację 11,
- h) dotychczasowy pkt 10 otrzymuje kolejną numerację 12 oraz brzmienie:

„12) lekarzy i lekarzy w zakładach górniczej służby zdrowia przy kopalniach węgla kamiennego oraz w zakładach służby zdrowia kopalń siarki, jeżeli pracownicy ci są zatrudnieni w tych zakładach w łącznym wymiarze co najmniej 30 godzin tygodniowo oraz wykonują systematyczną kontrolę sanitarno-higieniczną stanowisk pracy pod ziemią względnie na odkrywce w kopalniach siarki co najmniej przez 20 godzin w ciągu miesiąca; do okresu 20 godzin kontroli sanitarno-higienicznej stanowisk pracy pod ziemią wlicza się czas zużyty najazd i wyjazd ze stanowisk pracy pod ziemią.”;

- 2) w art. 2 ust. 2:

- a) w pkt 1 po wyrazach „pkt 1” dodaje się wyrazy „i 3”;
- b) w pkt 2 po wyrazach „pkt 1” dodaje się wyrazy „i 3”;
- c) w pkt 3 po wyrazach „pod ziemią” dodaje się wyrazy „lub przebywania na odkrywce w kopalniach siarki”, a wyrazy „pkt 1 i 2” zastępuje się wyrazami „pkt 1—4”;

- d) w pkt 4 pięciokrotnie użyte wyrazy „pkt 1 i 2” zastępuje się wyrazami „pkt 1—4”, a po wyrazach „pod ziemią” dodaje się wyrazy „lub na odkrywce w kopalniach siarki”;

- e) w pkt 5 po wyrazach „pracowników przeniesionych” dodaje się wyrazy „z plac wymienionych w ust. 1 i ust. 2 pkt 1—4 i 6”, wyrazy „pkt 1 i 2” zastępuje się wyrazami „pkt 1—4”, a po wyrazach „pod ziemią” dodaje się wyrazy „lub na odkrywce w kopalniach siarki”;

- f) w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się wyrazy: „za przeniesienie służbowe nie uważa się zmiany pracy spowodowanej nieprzydatnością pracownika na dotychczas zajmowanym stanowisku.”;

- 3) w art. 2 ust. 3 wyrazy „pkt 1—3” zastępuje się wyrazami „pkt 1—5”;

- 4) w art. 2 dodaje się nowy ust. 4 w brzmieniu:
„4. Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z właściwymi ministrami określi w drodze rozporządzenia, jakie stanowiska pracy w kopalniach siarki oraz w przedsiębiorstwach robót górniczych wykonujących roboty dla kopalń siarki uważa się za zatrudnienie na odkrywce.”;

- 5) w art. 2 dotychczasowy ust. 4 otrzymuje kolejną numerację 5, a wyrazy „pkt 3” w tym ustępie zastępuje się wyrazami „pkt 5”;

- 6) w art. 2 dotychczasowy ust. 5 otrzymuje kolejną numerację 6;

- 7) art. 4 otrzymuje brzmienie:

„Art. 4. Robotnikom zatrudnionym pod ziemią lub na odkrywce w kopalniach siarki, pracującym w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku albo przy głębieniu szybów, zalicza się lata przepracowane po wyzwoleniu w wymiarze półtorakrotnym. W takim samym wymiarze zalicza się pracownikom zatrudnionym pod ziemią lub na odkrywce w kopalniach siarki lata przynależności po wyzwoleniu do drużyn ratowniczych oraz lata pracy w charakterze mechaników sprzętu ratowniczego tych drużyn.”;

- 8) w art. 5 ust. 2:

- a) w pkt 5 lit. d) kropkę po wyrazach „pkt 6” zastępuje się przecinkiem,

- b) dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) od dnia 1 lipca 1957 r. do pracowników kopalń siarki.”;

- 9) w art. 5 ust. 3 pkt 1 wyrazy „pkt 1 i 2” zastępuje się wyrazami „pkt 1—4”;

- 10) w art. 9:

- a) dodaje się nowy ust. 2 w brzmieniu:
„2. Górniczą rentę starczą określoną w ust. 1 podwyższą się o 20% podstawy wymiaru renty (art. 6), najwyżej jednak od kwoty 1600 zł.”;

- b) dotychczasowy ust. 2 otrzymuje kolejną numerację 3,

- c) dotychczasowy ust. 3 otrzymuje kolejną numerację 4 oraz brzmienie:

„4. Górnicza renta starczą łącznie z dodatkami, z wyjątkiem dodatków dla żony, dzieci, wnuków i rodzeństwa oraz dodatku dla osób zaliczonych do I grupy inwalidów, nie może przekraczać podstawy wymiaru renty (art. 6).”;

- d) dodaje się fust. 5 w brzmieniu:
 „5. Wypłata górniczej renty starczej ulega zawieszeniu na czas wykonywania przez uprawnionego zatrudnienia lub posiadania dochodu z innych źródeł na zasadach przewidzianych w przepisach o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym, z tym że Rada Ministrów może w drodze odrębnego rozporządzenia określić przypadki, w których w czasie wykonywania zatrudnienia określonego w art. 2 ust. 1 następuje zawieszenie wypłaty tylko części renty.”;
- 11) w art. 10 ust. 1 pkt 2 wyraz „zatrudnienia” zastępuje się wyrazami: „pracy górniczej lub równorzędnej względnie przed ustaniem prawa do zasiłku z ubezpieczenia społecznego, wypłacanego z powodu choroby bezpośrednio po ustaniu tej pracy.”;
- 12) w art. 11:
 a) w ust. 1 wyrazy „do pracy, o której” zastępuje się wyrazami „do wykonywania zatrudnienia, o którym”,
 b) w ust. 2 lit. a) i b) wyrazy „za zawód” zastępuje się wyrazami „za dotychczasowe zatrudnienie”;
- 13) w art. 12 ust. 2 wyrazy „pkt 1—3” zastępuje się wyrazami „pkt 1—5”;
- 14) w art. 14:
 a) dodaje się nowy ust. 2 w brzmieniu:
 „2. Górniczą rentę inwalidzką określoną w ust. 1 podwyższa się o 20% podstawy wymiaru (art. 6) najwyżej jednak od kwoty 1600 zł, jeżeli rencista nie pracuje i nie posiada dochodu z innych źródeł.”,
 b) dotychczasowy ust. 2 otrzymuje kolejną numerację 3,
 c) dodaje się ust. 4, 5 i 6 w brzmieniu:
 „4. Pracownikom, którzy stali się inwalidami wskutek innych przyczyn niż wypadek w zatrudnieniu lub choroba zawodowa, jeżeli wykonują zatrudnienie inne niż wymienione w art. 2 ust. 1 i 2, z przeciętnym miesięcznym zarobkiem niższym niż 80% podstawy wymiaru renty, wymierza się górniczą inwalidzką rentę wyrównawczą w wysokości różnicy pomiędzy podstawą wymiaru renty a przeciętnym miesięcznym zarobkiem, z tym że renta ta nie może przekraczać:
 a) bez dodatków — kwoty określonej na podstawie przepisów ust. 1 i 3,
 b) wraz z dodatkami — kwoty określonej na podstawie przepisów ust. 1 i 3 zwiększonej o kwotę przysługujących dodatków.
 5. Prawo do górniczej renty inwalidzkiej w tytule inwalidztwa powstałego z innych przyczyn niż wypadek w zatrudnieniu lub choroba zawodowa ulega zawieszeniu, jeżeli rencista wykonuje zatrudnienie z przeciętnym miesięcznym zarobkiem wynoszącym co najmniej 80% podstawy wymiaru renty lub posiada dochody z innych źródeł.
 6. Przepisy wydane na podstawie art. 39 ust. 7 i 8 dekretu o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym mają odpowiednie zastosowanie do górniczych rent inwalidzkich.”;
- 15) w art. 16:
 a) po wyrazach „dodatków na” dodaje się wyraz „żone.”,
 b) po wyrazach „(art. 6)” stawia się kropkę i skreśla pozostałe wyrazy;
- 16) w art. 17:
 a) dodaje się nowe ust. 3 i 4 w brzmieniu:
 „3. Prawo do górniczej renty wdowiej po pracowniku zmarłym wskutek innych przyczyn niż wypadek w zatrudnieniu lub choroba zawodowa ulega zawieszeniu na czas wykonywania zatrudnienia lub posiadania dochodu z innych źródeł, na zasadach przewidzianych w przepisach o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym.
 4. Wdowa po pracowniku, którego śmierć była następstwem wypadku w zatrudnieniu lub choroby zawodowej (art. 12), otrzymuje w czasie wykonywania zatrudnienia lub posiadania dochodów z innych źródeł określonych w przepisach o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym — górniczą rentę wdowią w wysokości określonej w art. 18 ust. 2.”,
 b) dotychczasowy ust. 3 otrzymuje kolejną numerację 5;
- 17) art. 18 otrzymuje brzmienie:
 „Art. 18. 1. Górnicza renta wdowią wynosi 60% przysługującej pracownikowi górniczej renty starczej określonej w art. 9 ust. 1 i 3 lub inwalidzkiej określonej w art. 14 ust. 1 i 3.
 2. Jeżeli śmierć pracownika (rencisty) była następstwem wypadku w zatrudnieniu lub choroby zawodowej (art. 12), górnicza renta wdowią wynosi 60% renty, jaka w myśl art. 14 ust. 1 i 3 i art. 15 przysługiwałaby pracownikowi, gdyby wskutek tego wypadku lub choroby zawodowej stał się niezdolny do pracy i został zaliczony do II grupy inwalidów.
 3. Górniczą rentę wdowią określoną w ust. 1 i 2 podwyższa się o 15% podstawy wymiaru renty (art. 6), najwyżej jednak od kwoty 1.600 zł, jeżeli wdowa:
 1) ukończyła 55 lat albo
 2) jest inwalidą albo
 3) wychowuje dzieci lub rodzeństwo zmarłego uprawnione do renty rodzinnej w wieku do lat 8.”;
- 18) w art. 19:
 a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
 „3. Jeżeli prawo do górniczej renty wdowiej uległo zawieszeniu, rentę dla pozostałych członków rodziny, uprawnionych do renty rodzinnej, wypłaca się w wysokości odpowiadającej ich liczbie bez stosowania przepisu ust. 2.”,
 b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
 „4. Łączna wysokość renty rodzinnej oraz górniczej renty wdowiej (art. 18) wraz z wszystkimi dodatkami, z wyjątkiem dodatków dla dzieci, wnuków i rodzeństwa, podwyżki określonej w art. 18 ust. 3 oraz dodatku dla osób zaliczonych do I grupy inwalidów nie może przekraczać wysokości renty pracownika, która stanowi podstawę obliczenia górniczej renty wdowiej.”;
- 18a) w art. 20 po wyrazach „dodatków do renty dla” dodaje się wyraz „żony.”;
- 19) w art. 21:
 a) skreśla się ust. 1,
 b) w ust. 2 skreśla się cyfrę „2” i wyraz „ponadto”;
- 20) art. 22 skreśla się;
- 21) w art. 23 po wyrazach „Zasłużony Górnik Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej” dodaje się wyrazy „oraz odznaczonej orderem Virtuti Militari w okresie od dnia

- 1 września 1939 r. do dnia 13 lutego 1946 r. za zasługi w czasie wojny 1939—1945.”;
- 22) w art. 27 ust. 1 pkt 1 po wyrazach „pod ziemią” dodaje się wyrazy „albo na odkrywce w kopalni siarki”;
- 23) w art. 29:
- w ust. 1 wyrazy „pkt 1—3” zastępuje się wyrazami „pkt 1, 2 i 5”;
 - w ust. 3 pkt 2 wyrazy „pkt 1—3” zastępuje się wyrazami „pkt 1, 2 i 5”;
 - w ust. 4 wyrazy „o których” zastępuje się wyrazami „o którym”, a wyrazy „pkt 1—3” wyrazami „pkt 1, 2 i 5”;
- 24) w art. 33 po wyrazach „przepisy art.” dodaje się wyrazy „7 ust. 2, art.”, a wyrazy „58—59, 60 ust. 3 i art.” zastępuje się wyrazami „58 i 60”;
- 25) art. 35 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 35. 1. Renty górnicze przyznane na podstawie dotychczasowych przepisów szczególnych stają się rentami przewidzianymi w niniejszej ustawie i mają do nich zastosowanie przepisy ustawy z zastrzeżeniami określonymi w ust. 2—4.
2. Postanowienia art. 6 ustawy i art. 10 dekretu o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym mają zastosowanie w sprawach rent, o których mowa w ust. 1, jedynie w przypadkach stosowania art. 32, 33 i 43 dekretu o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym.
3. W razie gdy prawo do renty górniczej zbiega się z prawem do renty przysługującej na podstawie art. 82b dekretu o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym, wysokość renty przysługującej w myśl art. 15 powyższego dekretu nie może być niższa od sumy rent przysługujących w dniu 30 czerwca 1958 r., chyba że zachodzi okoliczność powodująca obniżenie renty, ustanie lub zawieszenie prawa do renty.
4. Górnicze renty sieroce przyznane na podstawie wniosków zgłoszonych przed dniem 1 kwietnia 1957 r. oblicza się na zasadach obowiązujących w czasie zgłoszenia wniosku, z tym że:
- za podstawę wymiaru renty sierocej przyjmuje się rentę pracownika, jaka by mu przysługiwała w dniu 1 kwietnia 1957 r.;
 - wiek sierot i okoliczności miarodajne dla ustania lub zawieszenia renty sierocej ocenia się na podstawie przepisów dekretu o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym;
 - renta sieroca dla całego grona bez dodatków przewidzianych w art. 55 ust. 2 dekretu o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym nie może wynosić mniej niż 360 zł miesięcznie.”;
- 26) w art. 36:
- ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Przy stosowaniu do rent górniczych art. 32, 33 i 43 dekretu o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym za zatrudnienie uważa się pracę górniczą lub pracę równorzędną (art. 2 ust. 1 i 2) wykonywane po dniu 1 lipca 1954 r., a za wypadek w zatrudnieniu — wypadek w zatrudnieniu lub chorobę zawodową określone w art. 12.”;
 - dodaje się nowy ust. 2 w brzmieniu:
„2. Przy stosowaniu do rent górniczych art. 42 dekretu

o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym za zatrudnienie uważa się pracę górniczą lub równorzędną wraz z okresami zaliczalnymi (art. 2—4).”;

c) dotychczasowy ust. 2 staje się ust. 3;

27) art. 37 skreśla się.

Rozdział IV.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 6. 1. Rencistom uprawnionym w dniu 1 lipca 1958 r. do rent starczych na podstawie dekretu z dnia 25 czerwca 1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1956 r. Nr 43, poz. 200 i z 1958 r. Nr 2, poz. 6) lub ustawy z dnia 28 maja 1957 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz. U. Nr 32, poz. 139) ustala się ponownie na ich wniosek wysokość renty, przyjmując za podstawę wymiaru tych rent przeciętne zarobki zwiększone o kwotę renty miesięcznej, należnej za czerwiec 1958 r., jeżeli renciści ci:

- byli zatrudnieni w dniu 30 czerwca 1958 r. i zatrudnienie to ustanie do dnia 31 grudnia 1958 r.;
- ich przeciętne zarobki są niższe niż 1.000 zł miesięcznie.

2. Za przeciętne zarobki, o których mowa w ust. 1, uważa się przeciętne miesięczne zarobki z ostatnich 3 miesięcy zatrudnienia przed jego ustaniem.

3. Jeżeli przeciętne zarobki wraz z kwotą renty przekraczają 1.000 zł, przyjmuje się za podstawę wymiaru rent 1.000 zł.

4. Przepisy ust. 1—3 mają odpowiednie zastosowanie do rencistów zaliczonych do I lub II grupy inwalidów, uprawnionych w dniu 1 lipca 1958 r. do rent inwalidzkich na podstawie przepisów wymienionych w ust. 1 albo na podstawie przepisów dekretu z dnia 14 sierpnia 1954 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 1956 r. Nr 59, poz. 286).

5. Renciści, którym przyznano renty obliczone w myśl ust. 1—4, tracą na stałe prawo do renty w ten sposób obliczonej, jeżeli podejmą na nowo zatrudnienie z zarobkiem przekraczającym najniższą podstawę wymiaru renty.

Art. 7. 1. Przewidziane w niniejszej ustawie podwyższenie, obniżenie lub zawieszenie świadczeń rentowych następuje z urzędu od najbliższego terminu płatności, przypadającego po dniu 1 lipca 1958 r.

2. Jeżeli przyznanie lub podwyższenie świadczenia w myśl przepisów niniejszej ustawy uzależnione jest od zgłoszenia wniosku przez zainteresowanego, świadczenie wypłaca się od dnia powstania prawa, jednak za okres nie dłuższy niż za trzy miesiące wstecz od dnia złożenia wniosku, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej, i jednak nie wcześniej niż od dnia 1 lipca 1958 r.

3. Sprawy osób, którym na podstawie przepisów obowiązujących w dniu 30 czerwca 1958 r. odmówiono renty, a które przy zastosowaniu niniejszej ustawy miałyby do niej prawo, podlegają ponownemu rozpatrzeniu na wniosek zainteresowanego.

4. Do wniosków o renty zgłoszonych przed dniem 1 lipca 1958 r. stosuje się przepisy obowiązujące przed tą datą, a do wniosków zgłoszonych po dniu 30 czerwca 1958 r. stosuje się te przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym

te świadczenia za okres sprzed 1 lipca 1958 r. przyznaje się zgodnie z przepisami obowiązującymi przed tą datą.

Art. 8. Dla spraw przekazanych prezydiom rad narodowych przepisami: dekretu z dnia 25 czerwca 1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1956 r. Nr 43, poz. 200 i z 1958 r. Nr 2, poz. 6), dekretu z dnia 14 sierpnia 1954 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 1956 r. Nr 59, poz. 286 i z 1958 r. Nr 2, poz. 6) oraz ustawy z dnia 28 maja 1957 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz. U. Nr 32, poz. 139), w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, właściwe są organy administracji rent i pomocy społecznej rad narodowych.

Art. 9. Upoważnia się Ministra Pracy i Opieki Społecznej do ogłoszenia w drodze obwieszczeń jednolitych tekstów:

- 1) dekretu z dnia 25 czerwca 1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1956 r. Nr 43, poz. 200 i z 1958 r. Nr 2, poz. 6),

- 2) dekretu z dnia 14 sierpnia 1954 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 1956 r. Nr 59, poz. 286 i z 1958 r. Nr 2, poz. 6),

- 3) ustawy z dnia 28 maja 1957 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz. U. Nr 32, poz. 139),

z uwzględnieniem w nich zmian wynikających z niniejszej ustawy oraz innych przepisów prawnych ogłoszonych przed wydaniem jednolitych tekstów z zastosowaniem w każdym jednolitym tekście kolejnej numeracji artykułów, ustępów i punktów.

Art. 10. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1958 r.

Przewodniczący Rady Państwa: *A. Zawadzki*
Sekretarz Rady Państwa: *J. Horodecki*